

80-godišnjica života

dr. sc. Ivo Baučić

Dr. sc. Ivo Baučić, red. prof. rođen je 8. 11. 1929. godine u Omišu u Hrvatskoj u radničkoj obitelji. Geografiju je diplomirao 1954. godine na Prirodoslovno - matematičkom fakultetu u Zagrebu na kojem je i doktorirao 1966. s temom disertacije: "Cetina - razvoj reljefa i cirkulacije vode u kršu". Kao asistent u Geografskom zavodu zaposlen je od 1956. godine, 1968. izabran je za docenta, a u razdoblju od 1972. - 1977. godine bio je u zvanju izvanrednog profesora.

Tijekom svog nastavnog zvanja predavao je slijedeće kolegije: Metode socijalno - geografskih istraživanja, Geografske osnove turizma, Geografija jugoistočne Europe i Geografija Sovjetskog saveza. Na poslijediplomskom studiju u razdoblju od 1968. do 1977. godine predavao je studiju Elementi regionalizacije. Pročelnik Geografskog odjela bio je u razdoblju od 1970. do 1972. godine. U šk. god. 1972/73. i 1973/74. bio je prodekan i predsjednik Upravnog odbora Prirodoslovno - matematičkog fakulteta u Zagrebu, te član Sveučilišne skupštine od 1973. - 1975.

U razdoblju od 1966. do 1968. znanstveno je specijalizirao u SR Njemačkoj na Geografskom institutu Tehničkog sveučilišta u Muenchenu kao stipendist Fundacije A. v. Humboldt.

U početnom razdoblju znanstveno-istraživačkog djelovanja bavio se problematikom morfologije i hidrologije krša, a od 1965. godine usmjeren je osobito na istraživanja iz područja socijalne geografije. Od 1967. godine intenzivnije je započeo istraživati vanjske migracije iz Jugoslavije. Od 1970. godine pročelnik je novoosnovanog Odjela za migracije pri Institutu za geografiju Sveučilišta u Zagrebu, a vlastitim snagama pokreće i utemeljuje i djelovanje Odjela za migracije (1971.) koji je 1977. godine prerastao samostalnu znanstvenu jedinicu, u Centar za istraživanje migracija. Iste godine dr. sc. Ivo Baučić prelazi s Prirodoslovno - matematičkog fakulteta u Centar za istraživanje migracija te preuzima dužnost direktora, voditelja istraživačkog rada i urednika.

Od 1970. godine član je komisije za vanjske migracije Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske. Isto tako bio je i član Odbora za iseljništvo pri Savjetu za odnose s inozemstvom Sabora SR Hrvatske. U Organizaciji za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) u Parizu izabran je za jugoslavenskog korespondenta za sistematsko praćenje vanjskih migracija, te je kao ekspert iste međunarodne organizacije sudjelovao u više rasprava o problematici vanjskih migracija. U statusu tzv. nezavisnog eksperta Europskog savjeta sudjelovao je na Drugoj europskoj konferenciji o stanovništvu u Strasbourgu. Također je sudjelovao s referatima na brojnim međunarodnim i domaćim skupovima na kojima se raspravljalo o toj tematici.

Godine 1984. prelazi na Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, a 1988. na Pomorski fakultet Dubrovnik, Studij u Splitu, gdje je predavao kolegije: Pomorska geografija i Pomorska meteorologija.

Dr. sc. Ivo Baučić bio je urednik serije "Migracije radnika" u "Radovima Instituta za geografiju Sveučilišta u Zagrebu", "Biltena Centra za istraživanje migracija" i publikacije "Rasprave o migracijama".

Objavio je 4 knjige, 74 znanstvena rada i 83 stručna rada, te 27 priopćenja na znanstvenim skupovima, pretežito iz područja vanjskih migracija i demografije.

Da je dr. sc Ivo Baučić domaće i svjetski poznato ime dokazujemo i time što je bio predavač na Međunarodnom poslijediplomskom studiju o europskim integracijama pri Europskom institutu Sveučilišta u Amsterdamu gdje je predavao kolegij "Migracije i procesi integracije u Europi" (1974.-1983.). Predavao je i na Sociološkom institutu Sveučilišta u Zuerichu kolegij "Sociologija migracija", te na Sveučilištu u Essenu tijekom 1977./78. godine. Na Sveučilištu Ann Arbor u Michiganu predavao je kolegij "Suvremene europske migracije" (1978./79.). Također je bio kodirektor i predavač na tečaju „Mediterranske studije“ Interuniverzitetskog centra u Dubrovniku u razdoblju od 1978. do 1985. godine. Kao ekspert surađivao je s brojnim međunarodnim institucijama koje se bave pitanjima vanjskih migracija, osobito s OECD, ILO, UNESCO, Europskim savjetom i UNPD. Bio je potpredsjednik istraživačkog komiteta za migracije pri Međunarodnom sociološkom udruženju, a od 1990. do 1993. godine bio je i savjetnik za demografiju Predsjednika Republike Hrvatske. Također je bio i član Vijeća za demografski razvitak pri Ministarstvu razvitka i obnove Republike Hrvatske.

Navršavanjem 80-+og rođendana dr. sc. Ive Baučića čast nam je predstaviti bogatu stručnu biografiju našeg kolege geografa koji ne samo da je zadužio geografsku struku već i ostale kolege iz društvene i humanističke struke koji su danas zaposlenici Instituta za migracije i narodnosti iz Zagreba, kojeg je upravo dr. sc. Ivo Baučić osnivač!

REBEKA MESARIĆ ŽABČIĆ

EUROGEO

European Association of Geographers

Europsko udruženje geografa ili EUROGEO (European Association of Geographers) ove godine slavi 30 godina od svoga osnutka. EUROGEO je nevladina i neprofitna organizacija osnovana 1979. godine s ciljem okupljanja europskih geografa svih usmjerenja, kako bi promovirala geografiju, posebice europsku dimenziju u geografskom obrazovanju. EUROGEO zbog toga surađuje s organizacijama i tijelima na europskoj razini, organizira konferencije i ostala događanja te predstavlja geografska istraživanja i analize. Naglasak je dan i na lobiranje te davanje preporuka vladajućim strukturama s ciljem promocije geografije, rješavanja problema te unapređenja života. Tako je 1989. godine EUROGEO primio službeni konzultantski status za Vijeće Europe, a 2004. godine taj je status pretvoren u stalno članstvo.

EUROGEO održava redovite susrete, konferencije i druga događanja. Ovogodišnja konferencija održana je na obali Egejskoga mora, u turskom gradu Ayvaliku. Izdavačka djelatnost obuhvaća izdavanje novina (*e-newsletter*) za članove, knjiga, prezentacija i konferencijskih priopćenja. U planu je i pokretanje časopisa *European Journal for Geography*. Od 1999. godine posebna pažnja se pridaje upotrebi interneta, multimedije i komunikacijskih tehnologija s ciljem kvalitetnog odgovora na nove geografske izazove i mogućnosti koje pružaju ti novi oblici komunikacije, obrade i prikazivanja prostornih podataka.

Članstvo u EUROGEO može biti pojedinačno ili preko organizacija. Članovi redovito primaju novine (*e-newsletter*) i obavijesti o konferencijama, a dostupni su im posebni sadržaji na mrežnim stranicama udruge. Više informacija o EUROGEO, aktivnostima i konferencijama saznajte na www.eurogeography.eu

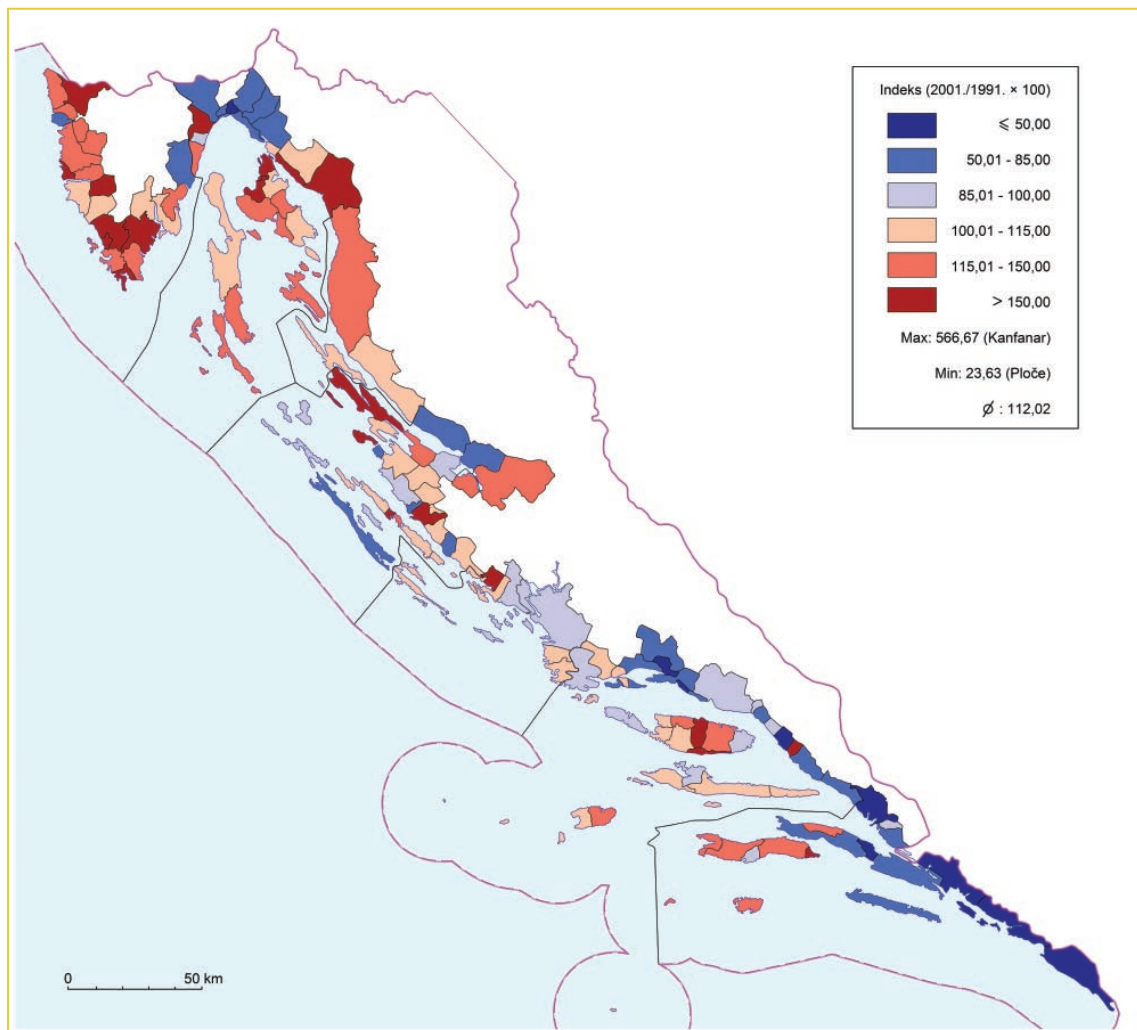
PRIREĐIO: IVAN ČANJEVAC

EUROPEAN ASSOCIATION OF GEOGRAPHERS

PROMJENA BROJA STANOVA ZA ODMOR I REKREACIJU U GRADOVIMA I OPĆINAMA PRIOBALNOGA DIJELA HRVATSKE OD 1991. DO 2001.

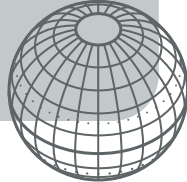

Izvori: Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava, 31. 3. 1991., Stanovi za odmor i rekreaciju po naseljima, Dokumentacija 929, DZS, Zagreb, 1996. Popis stanovništva kućanstava i stanova 31. 3. 2001., Stanovi prema načinu korištenja po gradovima/općinama, Drugo izdanje, DZS, Zagreb, 2003.
<http://www.dzs.hr/Popis%202001/popis20001.htm>

Popisom stanovništva 2001. godine u obalnim i otočnim dijelovima Hrvatske evidentirano je 107 741 stan za odmor i rekreaciju od 182 513 takvih stambenih jedinica u Hrvatskoj. Vikendaštvo je u Hrvatskoj, između 1991. i 2001. zbog intenzivnije apartmanizacije u usporedbi s ranijim razdobljima pokazalo nešto jače izraženu tendenciju koncentracije u prostoru svoje inicijalne jezgre – hrvatskom priobalju, koje je zabilježilo znatno veći relativni porast broja stanova za odmor i rekreaciju (12,02%), od Hrvatske u cjelini (3,21%). Ipak, za razliku od prethodnih međupopisnih razdoblja, između 1991. i 2001. u čak 49 od 132 jedinice lokalne samouprave hrvatskoga priobalja (37,12%; na slici označene nijansama plave boje) zabilježeno je smanjenje broja vikendica, dok je povećanje evidentirano u njih 83 (62,88%; na slici označene nijansama crvene boje). Indeks promjene broja vikendica (broj stanova za odmor i rekreaciju 2001./broj stanova za odmor i rekreaciju 1991. \times 100) u gradovima/općinama hrvatskoga priobalja kretao se između 566,67 (Kanfanar) i 23,63 (Ploče), u prosjeku 112,02.

U promatranom je razdoblju vikendaštvo, nešto usporenije, ali svejedno evidentno nastavilo, jačati u većini gradova i općina Sjevernoga hrvatskog primorja, s iznimkom onih u riječkoj gradskoj regiji, dok je u gradovima i općinama na njegovu južnom dijelu, uglavnom zabilježilo brojčano smanjenje. Iznimku predstavljaju dijelovi Sjeverne Dalmacije (primorje Novigradskog i Karinskog mora s otocima Pagom i Virom, kao i dijelovi obale između Zadra i Šibenika), kao i neki Srednjodalmatinski (Brač, Hvar, Vis) i Južnodalmatinski otoci (Korčula, Lastovo). Na Kvarneru i u Istri, dijelovima hrvatskoga priobalja pošteđenih izravnih razaranja u Domovinskome ratu, proces jačanja vikendaštva iz prethodnih desetljeća nastavio se, premda usporenije, dok je u najvećem dijelu priobalja Dalmacije došlo do zastoja u razvojnim tendencijama sekundarnoga stanovanja.

Za stagnantni trend razvoja vikendaštva u značajnom broju gradova i općina hrvatskoga priobalja, međutim, nisu razlog isključivo posljedice rata, nego i sve raširenija praksa deklariranja stanova za odmor i rekreaciju kao stalno nastanjenih stanova, osobito u okolicama velikih gradova – npr. Rijeke, Zadra, Šibenika, Splita, Dubrovnika - kao i prijavljivanja vikendica kao privremeno nenastanjenih stanova, odnosno stanova u kojima se isključivo obavlja djelatnost radi ostvarivanja financijskih beneficija.

O MEĐUNARODNOJ GODINI ASTRONOMIJE 2009

Međunarodni astronomski savez (IAU) i organizacija UNESCO proglasili su 2009. godinu međunarodnom astronomskom godinom (International Year of Astronomy; IYA 2009). To je ujedno i 400. obljetnica prvog astronomskog promatranja uz pomoć teleskopa kojeg je proveo Galileo Galilei. IYA, koja nosi slogan „Svemir: na vama je da ga otkrijete“, zamišljena je kao godina manifestacija koje će doprinijeti populariziranju astronomije. Ova manifestacija će biti održana na međunarodnom, ali i nacionalnom te lokalnom nivou gdje su za nacionalne programe odgovorna nacionalna središta. U Hrvatskoj je uloga nacionalnog organizacijskog središta pripala Hrvatskom astronomskom društvu (HAD).

Glavne smjernice IYA 2009. su što većem broju ljudi omogućiti pogled kroz teleskop kako je to prije 4. stoljeća učinio Galilei te putem medija što bolje informirati javnost o svim značajnim otkrićima i pojavama na nebu u 2009. godini. Borba protiv prekomjerne umjetne rasvjete (popularno nazvane svjetlosno onečišćenje) je također jedan od važnih ciljeva za IYA 2009. U ovaj projekat do sada se uključilo preko 90 zemalja svijeta, a očekuje se ukupan broj od 140 zemalja sudionica.

Nadamo se da će se što veći broj hrvatskih astronoma amatera i ljubitelja astronomije uključiti u ovaj program i tako doprinijeti sveukupnoj popularizaciji astronomije koja u današnjem društvu često biva zaboravljena.

Popis svih projekata u Republici Hrvatskoj vezanih za IYA 2009:

“Popularna predavanja u Baranji”

Povijest hrvatske astronomije

Tragom astronomije u hrvatskih pisaca

“Zvijezde na dlanu”

“100 sati astronomije”

SSHFD-astro2009

Javna opažanja za građanstvo, „star party“, astrofotografiranje i izložba astrofotografija

Izrada stalnog postava modela Sunčevog sustava

Projekt: “Park zvjezdanog neba - Lastovo”

Putujuća izložba: “Najljepše slike Svemira”

Poetsko-znanstvenopopularni performance “Noć je posuta zvijezdama”

Galileo Galilei – život i djelo

Umjetnička vizija Svemira s početka svemirske ere

Astronomija u školi i naselju

Popularizacija astronomije po školama

Predavanja pet vrhunskih znanstvenika

<http://www.astronomija2009.org/>

Iz programa manifestacija MGA u Hrvatskoj:

26. LIPNJA 2009.

ODRŽAN JE 1. FESTIVAL SUNCA I SVJETLOSTI U CRKVI SV. KRIŽA U NINU

U Ninu je održan prvi Festival sunca i svjetlosti u crkvi sv. Križa koji je organizirala Turistička zajednica grada Nina. Projekt je pokrenut u godini astronomije budući je povezan sa sunčevom svjetlosti i crkvom sv. Križa, starohrvatskom crkvom iz 9. st. koja je popularno nazvana najmanjom katedralom na svijetu. Prvi Festival je pokrenut s ciljevima: razvoj nove turističke atrakcije uz promatranje igre sunca u crkvi sv. Križa za vrijeme ravnodnevice odnosno suncostaja, poticanje na osnivanje astronomskog društva mladih u Ninu, promocija astronomskog i arhitektonskog značaja crkve sv. Križa u Ninu koju neki znalci uspoređuju sa Stonehengeom.

PRIREDIO:
JAŠA ČALOGVIĆ

MEDUNARODNA
GODINA ASTRONOMIJE

2009

CROATIA
Nacionalno Središte

Crkva Sv. Križa
The Church of
the Holy Cross

HRVATSKI PRIRODOSLOVNI MUZEJ

Demetrova 1, 10 000 Zagreb
01 / 4851700

radno vrijeme:
uto - pet / 10 - 17h
sub - nedj / 10 - 13h

- Muzej je zatvoren ponedjeljkom i na državne blagdane.

Priroda krških polja Dinarida

SVIBANJ - STUDENI 2009.

Hrvatski prirodoslovni muzej
Croatian Natural History Museum

— **Livanjsko polje**, najveće krško polje Dinarida. FOTO A. DELIĆ.

Više od 130 krških polja Dinarida su najveći reljefni oblik unutar bezvodne krške površine.

Ona su veoma važna za biološku raznolikost područja kao i za čovjekov opstanak na kršu. Ova izložba upoznaje vas s dosad slabo poznatim staništima, biljkama i životinjama, tipičnim za krška polja. S krškim poljima je povezano više tipova krških izvora te stalnih i periodičkih vodotoka, periodička jezera, travnjaci na vlažnim tlima koja ljeti postaju suha, u njima su redovne godišnje poplave i ponori bogati špiljskom faunom, osobito vodenim vrstama koje filtriraju organske čestice dospjele s površine. Nekoliko biljaka osobitih travnjaka na vlažnim tlima su regionalni endemi, samo na poljima živi više vrsta tipičnih za sjevernije dijelove Europe, polja su važna u proljetnoj

Posjetite nas i na našim Internet stranicama:
www.hpm.hr

— Proljetna livada s endemom Dinarida plavom lučikom (Chouardia / = Scilla / litardierei). FOTO J. TOPIĆ

16. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE

Primošten, 12.-14.05.2009.

5. razred

rang	ime i prezime	škola	mentor	bodovi
1.	Petar Orlić	OŠ Josipa Račića, Zagreb	Brigita Gajski Stiperski	92
2.	Domagoj Bradač	OŠ Otok, Zagreb	Irena Prša	89
3.	David Zima	OŠ Ivana Filipovića, Osijek	Antonija Kuti	86

6. razred

rang	ime i prezime	škola	mentor	bodovi
1.	Matej Vereš	OŠ Višnjevac, Osijek	Nevenka Ivković	92,5
2.	Vladimir Mustapić	OŠ Vladimira Nazora, Vinkovci	Milenko Zovko	91
3.	Martin Malović	OŠ Trnsko, Zagreb	Danijela Barić	90,5

7. razred

rang	ime i prezime	škola	mentor	bodovi
1.	Marko Kaštelan	OŠ Borovje, Zagreb	Mirjana Miknić	98
2.	Mislav Glibo	OŠ Zvonimira Franka, Kutina	Anka Puljarić	88
3.	Porin Mašić	OŠ "Ivan Goran Kovačić", Slavonski Brod	Blanka Marinović	84,5

8. razred

rang	ime i prezime	škola	mentor	bodovi
1.	Katarina Pavlek	OŠ Većeslava Holjevca, Zagreb	Lidija Borko	92
2.	Albert Škegro	OŠ Savski Gaj, Zagreb	Branka Grgurev	91,5
3.	Dado Gladović	OŠ Josipovac, Josipovac	Danijela Dragičević	91

1. razred

rang	ime i prezime	škola	mentor	bodovi
1.	Vivien Mitrović	Gimnazija Pula, Pula	Ljiljana Milin	86
2.-4.	Marko Dujic	Srednja škola Bartola Kašića, Grubišno Polje	Miljenko Kljaić	85
	Mihovil Hrgović	Srednja škola Sesvete, Zagreb	Ljiljana Kovačić	85
	Mavro Božičević	III. gimnazija, Split	Antonio Vrbatović	85

2. razred

rang	ime i prezime	škola	mentor	bodovi
1.	Karlo Lugomer	XV. gimnazija, Zagreb	Lidija Krušlin	99,5
2.	Luka Kordić	I. gimnazija, Zagreb	Goranka Marković	98,5
3.	Blaž Car-Pavlic	Srednja škola Vrbovec, Vrbovec	Jelena Matijević Vuković	88,5

3. razred

rang	ime i prezime	škola	mentor	bodovi
1.	Siniša Čikić	Gimnazija Bjelovar, Bjelovar	Anka Starčević-Lukšić	92
2.	Petra Lacković	Druga gimnazija Varaždin, Varaždin	Mirjana Zagorc	90
3.	Marko Stijić	Gaudeamus, Osijek	Branko Matišić	89,5

4. razred

rang	ime i prezime	škola	mentor	bodovi
1.	Nino Malešić	Prva sušačka hrvatska gimnazija, Rijeka	Sandra Škrlj	93
2.	Goran Grdenić	V. gimnazija, Zagreb	Mirjana Božičković	85,5
3.	Martin Nonković	IV. gimnazija "Marko Marulić", Split	Dražena Glamuzina Perić	82

105. kongres američkih geografa, Las Vegas, Nevada, 22.-27. ožujka 2009.

Ovogodišnji kongres udruge američkih geografa (Association of American Geographers) bio je jedan od najvećih sa 6.400 prijavljenih sudionika i 4.300 održanih referata. Osnovan kao kongres udruge geografa SAD i Kanade, kongres je odavno prestao biti samo "američki" i ove godine je bila prisutna znatna internacionalizacija u smislu i sudionika i tema -- čak 20% sudionika bilo je iz 61 države izvan SAD. Velikom odazivu je nesumnjivo pridonjelo i to što je mjesto održavanja bio poznati Las Vegas, jedna od vodećih turističkih atrakcija u SAD.

Iako su kockarnice glavni razlog dolaska za mnoge posjetitelje, Las Vegas se uspješno promovira i kao jedan od globalnih središta zabave, uključujući i zabavu za obitelji s malom djecom. Kao niti jedan drugi grad na svijetu, Las Vegas pruža svojim posjetiteljima – kojih ima više od 39 milijuna godišnje – mogućnost da istovremeno putuju kroz prostor i vrijeme: da proputuju kroz Italiju od antičkog Rima (Caesars Palace), preko jezera Como iz devetnaestog stoljeća (The Bellagio) do renesansne Venecije (The Venetian). Paris (Paris Las Vegas) je tek stotinjak metara udaljen od New Yorka (New York-New York), a zatim slijedi svijet piramida i faraona (Luxor). Cijeli taj svijet, uključujući i "stratosferu" (u obliku tornja s pogledom na cijeli grad i njegovu okolicu) izgrađen je uzduž desetak kilometara duge avenije poznate pod popularnim imenom Strip (službeno: Las Vegas bulevar).

Razvoj Las Vegasa prošao je kroz nekoliko faza. Europski počeci naselja datiraju iz 1830-tih od skromne trgovačke postaje na starom španjolskom putu (Old Spanish Trail) koji je vodio preko Santa Fe do Kalifornije. Kasnije, sredinom 19. stoljeća, mormonski misionari su počeli graditi utvrdu i mrežu za navodnjavanje, iako su uskoro napustili Las Vegas i povukli sa sobom mormonske doseljenike u Salt Lake City. Današnji Las Vegas zahvaljuje svoj razvoj gradnji željezničke pruge na samom početku 20. stoljeća, kada postaje glavna postaja na pola puta između Salt Lake Citya i Los Angelesa. Gradnja željeznice, a kasnije njezino održavanje omogućilo je razvoj lokalne industrije kao i ostalih usluga tipičnih za "željezničke" gradove toga vremena, uključujući barove i javne kuće.

Gradnja Hoover brane na rijeci Colorado tridesetih godina 20-tog stoljeća smatra se prekretnicom za razvoj Las Vegasa u svjetsku metropolu kockanja; nakon nekoliko godina zabrane, kockanje je bilo ponovo dozvoljeno, a s tim počinje i gradnja prvih modernih kasina. Kako su Hoover brana i umjetno jezero Mead u neposrednoj blizini Las Vegasa postali nove turističke atrakcije, to se počinje u Las Vegasu razmišljati o turističkoj ponudi u širem smislu. Izgradnja konferencijskog centra, koji upravo ove godine slavi 50-tu godišnjicu, simbolizira ovaj noviji ekonomski razvoj na kombinaciji poslovnog, iluzornog, kičastog, šokantnog i jedinstvenog.

Zadnjih dvadesetak godina turistička ponuda je u znaku mega-gradnje, od grandioznog Mirage iz 1989, do Wyn Las Vegasa, jednog od najvećih i najluksuznijih hotela/casina,

otvorenog 2005. Izgleda da jedino trenutačna gospodarska recesija može usporiti daljnje natjecanje ka većem, luksuznijem, i često bizarnijem.

Od 5.000 stanovnika 1931., grad Las Vegas je narastao na više od pola milijuna stanovnika u 2000., a sa predgrađima u metropolitansko područje od 1,8 milijuna stanovnika. "Grješni grad koji nikada ne spava" ne privlači samo turiste, već i nove doseljenike; između 1990. i 2000., stanovništvo metropolitanskog Las Vegasa poraslo je 83,4% i time ga svrstalo na prvo mjesto među 383 metropolitanskih područja u SAD po stopi rasta.

Službeno otvaranje kongresa bilo je obilježeno plenarnom sjednicom posvećenoj budućnosti vode i vodoopskrbe na američkom zapadu, što nije slučajnost; ograničeni vodni resursi su kritičan faktor ove makroregije (Nevada, Utah, Kalifornija i Arizona) koja je zadnjih godina doživljavala po svemu sudeći nezaustavljivi rast stanovništva i popratnu urbanizaciju.

Kongres se odvijao u 59 sekcija, tako da je u svakom trenutku 59 osoba ili referiralo, ili sudjelovalo u panel diskusiji ili objašnjavalo svoj istraživački rad pred izloženim posterom. Dnevno je održavano do 295 sekcija od ranih jutarnjih s početkom u 8:00 do večernjih koje su završavale tek nešto prije 21:00.

Od regionalnih tema, Azija je dominirala sa 27,7% od ukupno 575 referata sa regionalnim fokusom. Slijedi Latinska Amerika sa 24,2%, te Afrika sa 19,0%. U usporedbi sa prijašnjim godinama, interes za Europu (11,1%), te posebno za Istočnu Europu (4,7%) i Rusiju (2,6%) znatno se smanjio. To je odraz kombinacije nekoliko faktora. Prvo, regionalni fokus odražava porijeklo sudionika; inozemni sudionici češće prezentiraju teme iz regija u kojima žive i rade; to se posebno odnosi na veliki broj stranih studenata na poslijediplomskom studiju u SAD koji za svoje dizertacije izabiru teme iz svoje zemlje. Također je to odraz općeg interesa za Aziju, posebno Kinu i Indiju, zemlje od posebnog ekonomskog i strateškog interesa za SAD.

Od "klasičnih" geografskih tema dominirale su teme iz urbane geografije (6,9% od ukupno 5.834 referata/postera), okoliša (6,2%) te kulturne geografije (6%). Teme iz GIS-a (nepostojećeg prije dvadesetak godina) bile su na četvrtom mjestu (5%), ispred ekonomske geografije (4,8%) i političke geografije (4,7%). Slijede teme iz prostorne analize i modeliranja (3,7%), te planiranja (3,0%).

Globalne promjene relativno su nova tema; ovogodišnje mjesto među 10 najpopularnijih tema na kongresu (2,9% od ukupnog broja) odražava interes i angažiranje geografa u suvremenim tokovima na lokalnoj i globalnoj razini.

Slijedi četrdesetak tema, što klasičnih (kao na primjer historijska geografija, primjenjena geografija, ruralna geografija), što novijih (kao na primjer feministička geografija, geografija kriosfere) (tab.1).

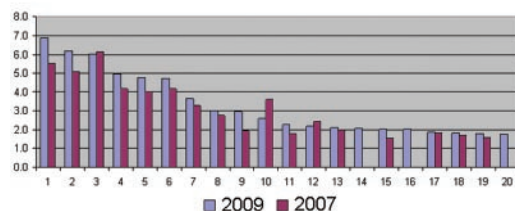
U usporedbi sa kongresom iz 2007. u San Franciscu može se zaključiti da nije došlo do značajnih promjena; većina najpopularnijih tema je ostala ista (sl.1)

Kao što se moglo vidjeti i prošlih nekoliko godina, nema teme za koju geografi nisu pokazali interes. Ako prema raznolikosti tema i pristupa prihvatimo da je geografija "sve što geografi rade," onda možemo ustvrditi da je ovogodišnji kongres ponovo proširio granice naše discipline.

Tab. 1. Prijavljeni referati prema tematskom području, 2009

Prijavljeni referati prema tematskom području, 2009		
Tematsko područje	Broj prijavljenih tema	% od ukupnog broja prijavljenih tema*
1 Urbana geografija	401	6.9
2 Okoliš	361	6.2
3 Kulturna geografija	351	6.0
4 GIS	289	5.0
5 Ekonomska geografija	279	4.8
6 Politicka geografija	275	4.7
7 Prostorna analiza I modeliranje	213	3.7
8 Planiranje	175	3.0
9 Globalne promjene	171	2.9
10 Socijalna geografija	150	2.6
11 Daljinska istraživanja	133	2.3
12 Historijska geografija	128	2.2
13 Primjenjena geografija	122	2.1
14 Regionalne studije	120	2.1
15 Biogeografija	117	2.0
16 Geografija rizika	117	2.0
17 Vodni resursi	109	1.9
18 Imigracije/transnacionalizam	106	1.8
19 Ruralna geografija	103	1.8
20 Poljoprivreda	102	1.7
21 Klimatologija	101	1.7
22 Kulturna ekologija	99	1.7
23 Stanovništvo	95	1.6
24 Geomorfologija	93	1.6
25 Medicinska geografija	88	1.5
26 Migracije	84	1.4
27 Rodna geografija	83	1.4
28 Geografska misao	82	1.4
29 Turizam	82	1.4
30 Prometna geografija	82	1.4
31 Zemlje treceg svijeta	78	1.3
32 Etnicka geografija	76	1.3
33 Domorodacko stanovništvo	74	1.3
34 Geografska edukacija	73	1.3
35 Kartografija	72	1.2
36 Koristenje zemljišta	72	1.2
37 Geomorfologija	71	1.2
38 Resursi	67	1.1
39 Geografija ponašanja	63	1.1
40 Poslovna geografija	62	1.1
41 Geografija obala I mora	55	0.9
42 Geografija planina	54	0.9
43 Komunikacije	52	0.9
44 Energija	45	0.8
45 Zene	36	0.6
46 Kvalitativno istraživanje	34	0.6
47 Rekreacijska geografija	34	0.6
48 Kriosfera	31	0.5
49 Religija	26	0.4
50 Vojna geografija	24	0.4

*prijavljeni referat može biti u više kategorija

Sl. 1. 20 najpopularnijih tema 2009. godine u usporedbi sa 2007. godinom (% od ukupnog broja prijavljenih tema)

Opaska: za nazive tema od 1 do 20, vidjeti tablicu 1. Sudionici su kod prijave sami svrstali svoje izlaganje u jednu ili više od jedne kategorije, ako se tema preklapala.

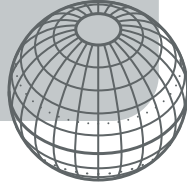
Izvor: Autoričina obrada podataka iz kongresnih programa

Posebnu pažnju uvijek privlači tradicionalni "govor prošlog predsjednika AAG." Thomas Baerwald posvetio je svoj govor odnosu geografije prema ostalim disciplinama te ulozi geografa u interdisciplinarnoj suradnji. Uzimajući u obzir specifičnu prirodu geografske discipline, Baerwald je naglasio da je geografija zapravo interdisciplinarna po svom karakteru što joj omogućava relativno laku integraciju s ostalim disciplinama. Također je govorio o izazovima koji iz te interdisciplinarnosti proizlaze u konkurenciji za financiranje istraživačkih projekata sa ostalim disciplinama, posebno u slučaju glavne američke fundacije, NSF (National Science Foundation).

I na kraju, kao i zadnjih par godina, postavlja se pitanje: zašto nema više interesa među hrvatskim geografima za AAG?

DR. SC. VERA PAVLAKOVIĆ KOČI
University of Arizona

Senior Regional Scientist/Associate Professor
(Viši regionalni znanstvenik/Izvanredni prof.)
vkp@email.arizona.edu

„Sva naša oružja: ZARAZNE BOLESTI, ČELIK I PUŠKE“

Algoritam, Zagreb, 2007., 507 str.

Dana 16. studenog 1532. dogodio se, prema riječima Jareda Diamonda, profesora geografije na sveučilištu UCLA, najdramatičniji trenutak u odnosima Europljana i američkih urođenika. U gradu Cajamarca susreli su se Atahualpa, car Inka i apsolutni monarh najveće i najnaprednije države Novog svijeta i Pizzaro, predstavnik svetog rimskog cara Karla V. (tj. španjolskog kralja Karla I.), monarha najmoćnije države u Europi. Iako je Pizzaro sa svojih 168 vojnika bio na nepoznatom terenu, bez kontakta sa Španjolcima i izvan dometa bilo kakvog pojačanja, a Atahualpa usred vlastitog carstva s milijunima podanika i izravno okružen s 80 000 vojnika, Pizzaro je zarobio Atahualpu već nakon nekoliko minuta, držao ga zatočenim osam mjeseci, iznuodio najveću otkupninu u povijesti, a zatim ga ubio. Zarobljavanje Atahualpe bilo je ključno za europsko osvajanje carstva Inka, a Diamond ga naziva „odlučnim trenutkom u najvećem

sukobu moderne povijesti“ (str. 74), jer su čimbenici koji su omogućili Pizzaru da zatoči Atahualpu u svojoj biti isti oni koji su odredili ishod niza sličnih sukoba između kolonizatora i urođenika u drugim dijelovima svijeta. Kako se Diamond sam pita u podnaslovu poglavlja *Susret u gradu Cajamarca*, zbog čega car Inka nije zarobio španjolskog kralja Karla I.?

Ubrzo nakon što je izašla 1997. god., knjiga „Guns, Germs and Steel“ (u nas nespretno prevedena kao „Sva naša oružja“) privukla je pažnju kako medija, tako i širokog spektra stručnjaka iz različitih područja znanosti. Koristeći interdisciplinarni pristup, kombinirajući geografiju, povijest, biologiju i klimatologiju Jared Diamond je nastojao dati odgovor na kompleksno pitanje zašto su euroazijske civilizacije preživjele i pokorile ostale civilizacije svijeta, pritom odbacujući uvjerenja o bilo kakvoj rasnoj, genskoj ili intelektualnoj superiornosti jednih u odnosu na druge. Ističući da su se gotovo sva velika postignuća civilizacije dogodila na području Euroazije, Diamond tvrdi da je razlog tome – geografija, točnije razlike u okolišu koje su nakon posljednjeg ledenog doba bile povoljnije upravo u području doticaja kopnenih masa Euope i Azije.

Jared Diamond

Sva naša oružja

ZARAZNE BOLESTI, ČELIK I PUŠKE

ALGORITAM

U području starih civilizacija tzv. Plodnog polumjeseca prirodnogeografski faktori bili su najpovoljniji za rast i razvoj više različitih vrsta žitarica (visokohranjivog ječma i pšenice koje je također bilo jednostavno sijati) i životinja pogodnih za pripitomljavanje. Jedan od razloga početne prednosti euroazijskih civilizacija u odnosu na one iz novog svijeta leži u činjenici da se kopnena masa Euroazije prostire u smjeru istok-zapad što omogućuje veću raznolikost unutar biljnih kultura i njihovo križanje radi izdvajanja povoljnih karakteristika, te omogućava lakše širenje kultura i inovacija diljem kontinenta zbog sličnosti u klimi i ciklusima godišnjih doba. Poljoprivredna proizvodnja, smatra autor, superiorna je nad lovačko-sakupljačkom jer stvara viškove hrane, omogućava razvoj gradova i specijalizaciju rada koji dalje generiraju nove komparativne prednosti. Osim toga, područje euroazijskih kontinenata naseljavale su životinje poput konja i deva koje je bilo lako pripitomiti u svrhu transporta, koze i ovce koristile su se za mlijeko i izradu odjeće, kokoši i svinje također su lako pripitomljivane i korištene za ljudske potrebe. S druge strane, domorodačko stanovništvo Amerike imalo je pristup kukuruzu koji je manje hranjive vrijednosti od pšenice i ječma i treba se sijati zrno po zrno, a stanovnici Subsaharske Afrike pristup slonovima, lavovima i leopardima, dok je od žitarica zastupljeno bilo proso. Lanac posrednih i neposrednih uzroka koji je započeo komparativnim prednostima u uzgoju hrane, a koje autor detaljno analizira i sumira u tri glavna faktora, guns (oružje), germs (bakterije) i steel (čelik), na kraju je i doveo do Pizzarovog trijumfa.

Poglavlja ove knjige podijeljena su u četiri dijela. Prvi dio (str. 35-89) daje sažetak ljudske evolucije s naglaskom na promjene u okolišu od posljednjeg ledenog doba, te završava opisom sukoba naroda s različitih kontinenata nakon njihovog prvog međusobnog kontakta. U drugom dijelu (str. 89-205) Diamond se bavi onim što smatra najvažnijom konstelacijom krajnjih uzroka dominacije euroazijskih civilizacija – razlikama u proizvodnji hrane u različitim dijelovima svijeta. U trećem dijelu (str. 205-313) prati se evolucija klica karakterističnih za gusto napučena područja i povezanost zaraznih klica s usponom proizvodnje hrane, te uzroci i posljedice pojave pisma i tehnoloških inovacija. Četvrti dio knjige (str. 313-433) nazvan je *Oko svijeta u pet poglavlja* gdje autor na svaki od kontinenata primjenjuje teorije i činjenice iz prethodnih poglavlja.

Knjiga „Sva naša oružja“ smatra se jednom od najznačajnijih djela na temu povijesti okoliša u posljednje vrijeme, a svom autoru pribavila je i Pulitzerovu nagradu 1998. godine, te nagradu Britanskog kraljevskog društva. Holistički pristup i interdisciplinarnost komparativne studije o razvoju društava kvalitete su koje ovu knjigu čine dobro došlim i izuzetno zanimljivim doprinosom u objašnjavanju složenih odnosa čovjeka i okoliša kroz povijest.

Sense of Place, Health and Quality of Life

(urednici John Eyles i Allison Williams), Ashgate, Hampshire, 2008., 221 str., engleski jezik

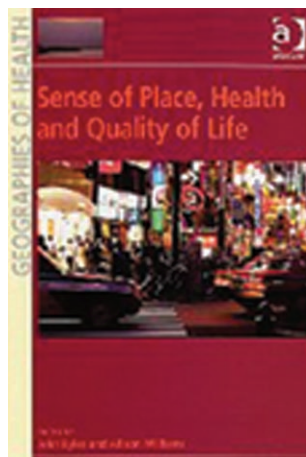
Knjiga *Sense of Place, Health and Quality of Life* kolekcija je radova više autora, nastala na temelju zajedničkog interesa u istraživanju, odnosno razmatranja kako se međusobno prožimaju pojmovi „osjećaj mjesta“, zdravlje i kvaliteta života.

Osnovna ideja knjige jest ovu kompleksnu i teško definirajuću materiju pokušati dovesti u što jasniju vezu, pri čemu je upotrijebljeni interdisciplinarni pristup pridonio na vrijednosti zbirke u cjelini. Autori članaka su većinom geografi, no psiholozi, filozofi i planeri također su dio tima koji je zajedno radio na rasvjetljavanju ove problematike. Središnje pitanje na koje knjiga nastoji dati odgovor jest, na koje se sve načine manifestiraju veze i utjecaji „osjećaja mjesta“ na psihičko i fizičko zdravlje pojedinca ili zajednice. Krajnji cilj je pridonijeti saznanjima temeljenim na istraživanju mjesta u kontekstu boljeg razumijevanja okoline kao jednog od determinirajućih faktora za zdravlje. Konkretni rezultati ovih i sličnih istraživanja trebali bi biti uvršteni u procese planiranja u svrhu razvoja što kvalitetnijih okolina za život.

Knjiga je sastavljena od trinaest poglavlja koja ilustriraju već spomenutu kompleksnu povezanost navedenih pojmova. Uz uvodno, prva tri poglavlja, autora Eyles i A. Williams, DeMiglio i A. Williams, Relph te Stefanovic, problematiku stavljaju u kontekst, donose iscrpan pregled literature o „osjećaju mjesta“ i zdravlju te promišljaju o pojmovima u humanističkom i filozofskom smislu. Sljedeća dva poglavlja su prvenstveno metodološka. A. Williams s koautorima, te Eyles predstavljaju različite pristupe i kvalitativne metode koje se mogu upotrijebiti za proučavanje odnosa „osjećaj mjesta“ – zdravlje.

Slijedi serija poglavlja koja nas preko studija slučaja upoznaje s varijabilnošću i složennošću ovih pojmova upravo njihovom derivacijom kroz različite interdisciplinarne spektre. Manzo na primjeru jedne američke četvrti proučava „osjećaj mjesta“ kod siromašnih ljudi koji su primorani napustiti dotadašnje mjesto stanovanja zbog njezove obnove.

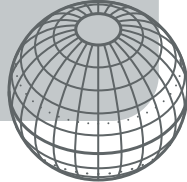
D. Williams i Patterson raspravljaju o utjecaju i važnosti rekreacije na zdravlje te o značenju mjesta, gdje ljudi provode slobodno vrijeme, na stvaranje identiteta i osjećaja pripadnosti. Carreras proučava na koji način mladi ljudi u poratnom Sarajevu rekonstruiraju i ponovno grade različite „osjećaje mjesta“. Krevs razmatra nastale promjene u kvaliteti života u širem kontekstu postsocijalističkih zemalja, s posebnim osvrtom na stanje u Sloveniji. Santana i Nogueria donose analizu karakteristika urbanog okoliša koje bi potencijalno

mogle doprinijeti razvoju pretilosti kod stanovnika Lisabona. Buzzelli pokušava razumijeti koliko „osjećaj mjesta“ doprinosi i potiče pojedinca na aktivizam i borbu za pravedniji te zdraviji okoliš. U posljednjem poglavlju Ashworth raspravlja o ulozi baštine u kreiranju identiteta mjesta te o problematičnoj prirodi odnosa „osjećaj mjesta“ – kvaliteta života.

Knjiga *Sense of Place, Health and Quality of Life* donosi na jednom mjestu niz aktualnih razmatranja o kompleksnom odnosu pojmova „osjećaj mjesta“ - zdravlje – kvaliteta života. Upravo udruživanjem različitih pristupa u njihovom definiranju i istraživanju, knjiga je važan doprinos razumijevanju ovog složenog i intrigantnog koncepta.

LANA SLAVUJ

dr. sc. Mirko Brazda, doc.

(1926.-2009.)

U srijedu, 6. svibnja 2009. u 83. godini preminuo je umirovljeni sveučilišni nastavnik doc. dr. sc. Mirko Brazda, prof. geografije, po vokaciji metodičar nastave geografije, na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu.

Mirko Brazda rođen je 4. XI. 1926. godine u Virovitici. Odrastao je i školovao se u Zagrebu, gdje je je stekao temeljnu i stručnu naobrazbu. Završio je Višu pedagošku školu, smjer: geografija – povijest, i studij geografije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu, na kojem je 1970. godine stekao stupanj magistra, a 1984. godine doktorat znanosti.

Zaposlio se po završetku VPŠ i punih je 45 godina ustrajno djelovao na unaprjeđenju nastave, kao prosvjetni djelatnik, pedagog i znanstvenik, odnosno na poslovima vezanima uz školsku problematiku i prosvjetna pitanja uopće. Kao nastavnik predavao je geografiju u Rovinju, a kao srednjoškolski profesor u Zagrebu, na Učiteljskoj školi i XVI. gimnaziji. Od 1972. predavao je na Pedagoškoj akademiji, a od 1978. godine na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, s kojega je ak. god. 1992/93. otišao u zasluženu mirovinu.

Pored rada u nastavi, bio je direktor Osnovne škole i pomoćnik direktora Hrvatsko-talijanske gimnazije u Rovinju, suradnik Republičkog zavoda za prosvjetno-pedagošku službu SR Hrvatske, potpredsjednik geografskog društva Hrvatske, odnosno predsjednik Hrvatskoga geografskog društva, dugogodišnji voditelj Aktiva nastavnika geografije Zagreb, stalni suradnik RTL (Školski radio i Obrazovni program), suradnik «Filmoteke 16» (nastavni film) i redoviti predavač na skupovima nastavnika geografije (Zimski i Ljetni seminar) te simpozijima o problematici nastave geografije.

Iz bogatoga radno-stručnog opusa Mirka Brazde posebno valja izdvojiti udžbeničku literaturu i doprinos razvoju Metodike nastave geografije. Bio je jedan od najplodnijih, ako ne i apsolutno najplodniji autor geografskih udžbenika za osnovne škole u Hrvatskoj. Zahvaljujući svojestvenoj mu erudiciji, pisao je s lakoćom, uspješno kombinirajući stručnost i zanimljivost. Rezultat toga su brojni udžbenici za osnovne i srednje škole, metodički priručnici,

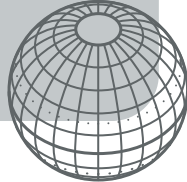

prilozi u časopisima i prosvjetnim glasilima. Svojom publicističkom aktivnošću znatno je doprinio unaprjeđenju nastave geografije, za što je 1985. dobio nagradu Školske knjige «Istaknutom piscu udžbenika», a 1988. godine republičku nagradu znanstvenim radnicima - Fran Tućan, «za popularizaciju geografije».

Uz njegovo ime vezano je utemeljenje Metodike nastave geografije kao nastavnog predmeta na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu i kasniji razvoj tog specifično važnog nastavnog predmeta. Unutar stručnog kruga posebno će ostati zapamćen kao vrstan pedagog. Odgojio je generacije nastavnika-mentora koji su posijano sjeme nastavničkog umijeća prenosili na nastavnike i studente geografije, a oni pak primijenjivali u praksi diljem Hrvatske.

Hrvatski geografi opraštaju se od prof. Brazde s pomiješanim osjećajima; tuge, poštovanja i zahvalnosti. Tuge što smo svi zajedno osiromašeni za uzornog čovjeka i suradnika, poštovanja zbog stručnog i ljudskog traga koji je ostavio, i zahvalnosti što je svojom blagošću i profinjenim smislom za humor oplemenio naše živote. Zbog takvih svojih osobina, ostat će trajno pohranjen u kolektivnoj memoriji našeg stručnog kruga.

DANE PEJNOVIĆ

dr. sc. Mirko Marković

(1929.-2009.)

Dr. sc. Mirko Marković, geograf, znanstveni savjetnik, član suradnik HAZU, preminuo je 13. travnja 2009. godine, u 80-toj godini života. Iza sebe je ostavio značajan opus od oko 200-tinjak stručnih i znanstvenih radova, kao i veći broj knjiga, te nekoliko opsežnih monografija. Njegovo je ime neodvojivo vezano uz kartografiju i historijsku geografiju.

Monografije *Descriptio Croatiae*, *Descriptio Bosnae et Hercegovinae*, Hrvatski gradovi na starim kartama i vedutama, kapitalna su djela hrvatske kartografije i historijske geografije. Kao dosad najkompletnije kartografski dokumentirani pregled kartografskog prikazivanja i teritorija Hrvatske, Bosne i Hercegovine, kao i oko 70-tak hrvatskih gradova, ova će djela biti neizostavnim izvorom u svim istraživanjima vezanim uz razvoj hrvatskog prostora. Radovi Mirka Markovića karakteristični su po tome što ujedinjuju znanstveni i vrlo ležeran i zanimljiv stil pisanja, te su stoga pristupačni vrlo širokom krugu čitatelja.

Dr. sc. Mirko Marković rođen je u Slavonskom Brodu, 1929. godine. Gimnaziju je završio u Zagrebu. Na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu završio je studij geografije, a 1964. doktorirao na temi iz povijesti kartografije.

Još za studentskih dana, zajedno s akademikom Brankom Gušićem, započeo je s terenskim istraživanjima dinarskog prostora. Njegova fascinacija dinarskim planinskim prostorom i gotovo četrdesetgodišnje istraživanje rezultirali su studijom o stočarskim kretanjima na dinarskim planinama (Stočarska kretanja na dinarskim planinama). Jedinstvenost i dragocjenost ove studije proizlazi velikim dijelom iz činjenice neponovljivosti istraživanja uzrokovane progresivnim nestajanjem tradicionalnog stočarstva.

Od završetka studija geografije radio je u Zavodu za etnologiju tadašnje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Godine 1975. stekao je zvanje znanstvenog savjetnika. Od 1974. obavlja dužnost upravitelja Etnološkog zavoda i tajnika Akademijinog Odbora za narodni život i običaje. Zajedno s A. Mohorovičićem uređuje časopis *Zbornik za narodni život i običaje*.

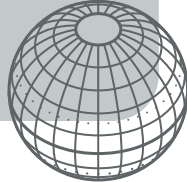

U svome istraživačkom radu najviše je bio usmjeren na proučavanje starih karata, planova i veduta naselja. Prikupio je opsežnu i dotada nepoznatu građu iz različitih arhiva u Hrvatskoj i izvan nje. Upravo zbog izuzetnog doprinosa istraživanju povijesti kartografije, dr. sc. Mirko Marković, 2002. godine proglašen je počasnim članom Hrvatskog kartografskog društva.

U razdoblju od 2003. – 2006. godine, objavio je veći broj regionalnih monografskih prikaza hrvatskih regija (Hrvatske pokrajine, Dalmacija, Gorski kotar, Hrvatsko Zagorje, Kvarnersko primorje, Međimurje, Istočna Slavonija), a također i Antička naselja i grčko-rimska zemljopisna imena na tlu današnje Hrvatske, Hrvatski otoci na Jadranu, Stari Zagrepčani i Zagrebačke starine... No, ovaj popis daleko je od veličine stvarnog obima djela Mirka Markovića.

Dr. sc. Mirko Marković svojim je istraživanjem, radom i djelima zadužio hrvatsku geografiju. Opraštamo se ovom prilikom sa zahvalnošću od geografa i kartografa koji je cijeli svoj radni vijek posvetio struci i ostavio djela u njezinu trajnu baštinu.

BORNA FUERST-BJELIŠ

dr. sc. Josip Riđanović, prof.

(1929. - 2009.)

U petak, 24. srpnja 2009., u 80-oj godini života, napustio nas je prof. Riđanović. Prof. Riđanović rođen je 28. listopada 1929. godine u Kotoru (Muo), gdje je završio pučku školu i potom gimnaziju 1948. godine. S rodnom Bokom Kotorskom ostaje vezan do danas, svake joj se godine vraća te je aktivan na očuvanju hrvatskog identiteta i kulture na tim prostorima.

Preko 55 godina prof. Riđanović dio je hrvatske geografije. Diplomirao je 1953. na Geografskom odjelu PMF-a u Zagrebu, a godinu dana kasnije izabran je za asistenta u Geografskom zavodu. Doktorirao je 1963. godine obranivši disertaciju pod naslovom *Orijen - prilog poznavanju reljefa primorskih krških planina*. Za docenta je izabran 1965., za izvanrednog profesora 1972., a za redovitog profesora 1978. godine. Znanstvena karijera prof. Riđanovića svakako je obilježena doktorskom disertacijom nakon koje je dobio stipendiju Humboldtove zaklade s kojom je boravio akad. godine 1966./1967. na znanstvenom usavršavanju iz hidromorfologije u Würzburgu kod čuvenog profesora Búdela. Kasnije, već kao redoviti profesor imao je čast boraviti 1984. godine kod jednako čuvenog profesora Kellera u Freiburgu im Breisgau u sklopu Međunarodnoga hidrološkog programa (IHP). Suradnja s poznatim njemačkim znanstvenicima nesumljivo je pomogla oblikovanju hidrogeografije u Hrvatskoj. Tako je prof. Riđanović 1989. godine objavio sveučilišni udžbenik *Hidrogeografija*, prvi sveučilišni udžbenik iz te geografske discipline u Hrvatskoj, koji je 1993. godine doživio i drugo izdanje.

U svom znanstvenom radu prof. Riđanović isprva se bavi geomorfologijom, ponajviše krških krajeva, primjenjujući klimageomorfološki pristup. Ubrzo se usmjerava na istraživanja značenja vode u geografskom kompleksu, istražujući u širokom spektru tema od vode kao prirodnogeografskog elementa i čimbenika do problema očuvanja vodnih resursa i vodoopskrbe, kao i hrvatskim Jadranom. U sklopu projekta Geomorfološko kartiranje Republike Hrvatske radio je na zadatku Hidrogeografska diferencijacija Republike Hrvatske. Objavio je preko 70 znanstvenih radova, odnosno priopćenja na domaćim i inozemnim skupovima (Würzburg, Tübingen, Saarbrücken, Dresden, Leipzig, Varšava, Krakov, Sofija, Plovdiv, Budimpešta...), te objavio veći broj stručnih i popularno-znanstvenih radova.

Ostvario je plodnu suradnju i s mnogim domaćim institucijama, primjerice Hrvatskim vodama, upravom NP Plitvička jezera, Leksikografskim zavodom *Miroslav Krleža*.

U nastavničkom radu zaslužan je za uvođenje i unaprjeđivanje kolegija Hidrogeografije i Geografije mora u studij geografije. Poznat je i kao neumorni terenac. Njegova krilatica je ostala do danas: Znanje u glavu ulazi *per pedes*! Njegova osebujna, nekonvencionalna, kreativna i živa predavanja i danas se prepričavaju među geografima. Prof. Riđanović je za radnoga vijeka sudjelovao u radu svih tijela na matičnom fakultetu, bio je pročelnik Geografskog odjela (1968.-1970. i 1972./73.) te član Savjeta PMF-a (1959.-1961.). Bio je glavni i odgovorni urednik odsječkoga znanstvenog časopisa *Acta Geographica Croatica* (1989.-1993.). Svojim odlaskom u mirovinu 2000. godine nije prestao s radom, već je i nadalje nastavio kritički pratiti literaturu na svom području te je aktivno sudjelovao i na 4. hrvatskom geografskom kongresu, održanom u Poreču 2007. godine.

Odlaskom prof. Riđanovića, naša je geografska zajednica ostala osiromašena za vrijednog člana i plemenitog čovjeka.

DANIJEL OREŠIĆ I IVAN ČANJEVAC

foto: Ivan Zagoda

120-a obljetnica visokoškolske nastave geografije u Hrvatskoj; prigodan govor profesora Josipa Riđanovića u hotelu Sheraton 12.12.2003.

foto: Ivan Zagoda

Josipovo, 20.03.2006. prigodan govor profesora Josipa Riđanovića, vijećnika Geografskog odsjeka (100-a obljetnica rođenja akademika Josipa Roglića)

ERRATA CORRIGE

Geografski horizont 1/2009

- U članku **METODE TEMATSKOG KARTOGRAFSKOG PREDOČAVANJA U EKONOMSKOJ GEOGRAFIJI HRVOJA GROFELNIKA** zbog tehničke pogreške na **str. 23, slika 4. točan izvor slike glasi:** Jakovčić M., 2006: *Busines Functions and Problems of Closure of Commercial in Ilica Street in Zagreb*, Hrvatski geografski glasnik 68/1, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb.